

aut adversus, aut contra, sed poni particulam ḥ; itaque verti utrovis modo posse, ad Edom, vel de Edom; idque in bonam partem solere accipi, ut in titulis psalmorum apparet, et praecipue in LXXI (1), qui inscribitur Salomonis, quasi tu dicas: Psalmus in gratiam Salomonis scriptus. Quod idcirco a me notatur, ut ex eo magis intelligatur verum esse quod dixi, ista quamvis in speciem acerba et lugubria, re tamen esse laeta et felicia, neque magis contra Edom dicta, quam pro Edom esse accipienda: ejus enim impietatis gratus, et optandus interitus, et ad melioris vitae frugem ejusdem conversio felix his figuris verborum atque sententiarum praedicitur. AD EDOM, de Edom qui sit, superius satis multa diximus, quibus addi nunc debet novem Prophetas de Edomis loquutus fuisse rebus. Primus Balaam, cuius est in libro numerorum praedictio (2). Post hunc David in psalmos LIX et CVII (3), eum sequutus est Abdias, cui Esaias successit in LIV (4). Esaiae Joel in III (5). Postea Amos in capitibus I et II (6). Septimus fuit Jeremias in capite XLIX (7). Octavus Ezechiel in XXV et XXXI et XXXV (8). Nonus et ultimus Malachias in I (9). Quod argumento est mysterium aliquod latere, idque minime contempnendum in ista Edomis voce, et omnino aliquid in ea subesse altius, quam quod Edom vocabulum proprie acceptum significat. Nam de proprie Edom causa non erat, quare in sacris Litteris tam accurate et tam multis ageretur, cum praecipue maximus earum litterarum scopus Christus sit, et ea sola quae ad Christum quoquomodo pertineant. Quod si verus Edom non fuit a tam multis vatibus tam copiose scribendus, sequitur profecto eorum Prophetarum scripta ista, maxima ex parte ad figurata Idumaeos esse referenda, quod et supra posui verum mihi videri, et nunc certe ve-

(1) Psal. LXXI. (2) Num. xxiv. (3) Psal. LIX et CVII. (4) Esai. LIV.
 (5) Joel. c. III. (6) Amos. I et II. (7) Jere. c. XLIX.
 (8) Ezec. XXV, XXXI et XXXV. (9) Malac. c. I.

rum esse facile persuadeo mihi vel hoc uno argumento. Sequitur:

3.—Auditum audivimus a Domino, et legatum ad gentes misit.
Surgite, et consurgamus adversus eum in praelium. Ecce parvulum dedi te in gentibus, contemptibilis tu es valde.

Quidam, quo magis perspicua haec oratio reddatur, cum superiori illam oratione conjugunt, atque ita copulant, ut duobus superioris orationis membris duo item hujus orationis membra respondeant, singula singulis, et priora prioribus, hoc videlicet modo. VISIO ABDIAE, cui statim ad jungunt, AUDITUM AUDIVIMUS A DOMINO, ET LEGATUM AD GENTES MISIT. SURGITE ET CONSURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. Quod hoc ipsum sit, quod se vidisse dicit Abdias, nimirum Dominum loquentem, suumque ad gentes legatum mittentem, eas ut excitaret ad bellum Idumaeis inferendum; ipsumque legatum excitantem eas his vocibus: SURGITE ET CONSURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. Post quae illa superiora ponunt: HAEC DICIT DOMINUS AD EDOM, quibus adnectunt: ECCE PARVULUM DEDI TE IN GENTIBUS, quaeque postea sequuntur, quasi haec illa sint quae ad Edom Dominum dicere scribit. Ergo sanctus propheta primo explicat quid ipse audierit ac viderit. Deinde ad Idumaeos ex persona Dei conversa oratione gravem eorum interitum atque vastationem praenunciat: in quo rectum ille quidem et reliquis vatibus familiarem docendi ordinem sequitur, ut scilicet scripturus ea, quae erant eventura Idumaeis, fontes prius unde ista manarent, exponeret, id est, declararet unius Dei nutu atque consilio cuncta immitti. Nam quamvis, earum quidem rerum, quae ad beatam vitam consequendam spectant, nulla fere sit cuius Deus doctrinam in sacris Litteris non incluserit, tamen sunt quaedam summa veluti capita ejus doctrinae, in quae tanquam in scopum omnis earum litterarum institutio di-

rigitur. Eorum porro unum est, ac praecipuum caput, docere nihil in rebus humanis casu fieri, sed divino nutu cuncta regi, et quod Amos scripsit (1), non esse malum in civitate quod non faciat Dominus. Quam ob causam Scriptores sacri quotiescumque id scribere atque commemorare volunt, quod vel privatim alicui homini, vel publice aut uni genti aut universo hominum generi accidit, ejus rei, atque eventus, omne consilium ad Deum prius referunt: ipsumque inducunt tanquam deliberantem de eo, et de consilii sententia tandem fieri jubentem. Sic in libri Job capite I et II (2), re prius perspecta Deus dicitur fecisse potestatem Sathanae ut Jobum malis afficeret: sic etiam apud Esaiam v (3), Deus inducitur decernens dare Judaeos in interitum, et evertere regiam ipsorum urbem. Et apud Jeremiam in I(4) quiddam commemoratur huic non dissimile. Sic certe in tertio Regum libro propheta Michaeas praedicturus fore (5), ut Rex Israelis male in Syria pugnaret, Deum de infelici ejus pugnae exitu agentem, et qui decepto vanâ spe Regi persuaderet pugnam ut inire vellet, quaerentem aliquem, atque mittentem inducit. Quod idem Abdias sequutus, hanc denuntiationem, et praedictionem rerum adversarum, quae erant eventurae Idumaeis, orsus est a decreto et jussione Dei: et quasi esset ei imago ipsius aliqua, atque species objecta, quasique vidisset ipsum vocantem ad se aliquem, eique negotium dantem, ut profectus ad gentes eas studio belli adversus Idumaeos accenderet: quasique eum legatum ad gentes accedentem, mandataque Dei exponentem ipsis, illasque cohortantem ad certamen vidisset, ita inquit: AUDITUM AUDIVIMUS A DOMINO ET LEGATUM AD GENTES MISIT, etc. Quod perinde est ac si pluribus verbis dixisset: Audivi Dominum vocantem, vocabat autem unum aliquem, qui mandata sua contra Edom ad gentes per-

(1) Amos. III. (2) Job. I et II. (3) Esai. V. (4) Jere. I.

(5) Reg. III ca. XXII.

ferret: tandemque unum misit e suis. Is porro a Deo missus, gentes ad quas mittebatur conveniens, eas cohortari coepit his vocibus: SURGITE, ET SURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. AUDITUM AUDIVIMUS A DOMINO. Auditum Hebraeis interdum significat id, quod Latinis doctrina, ideo sic dicta quod auribus percipiatur a discente. Quomodo id nomen accipitur in illo Esiae (1): Quem docebit scientiam, et quem intelligere faciet auditum. Interdum sumitur pro verbo quocumque atque voce, aut sermone, quo audiendi sensus pulsatur, ut in illo Esiae in capite quinquagesimo tertio (2): Quis credidit auditui nostro, id est, quis habebit fidem nostrae orationi. Quo etiam modo, ut mihi videtur, Abdias, AUDITUM, inquit, AUDIVIMUS A DOMINO, id est, audivimus palam loquentem Dominum, et ejus sermonis ac verborum sonus ad nostras aures pervenit, unde consanctane statim adjungitur: ET LEGATUM MISIT AD GENTES. Quasi ita dicat, et sentiat: Audivimus Dominum dicentem se velle delere Idumaeos: eaque de causa legatum suummittentem ad gentes, eas ut excitaret adversus illos. Quod autem dicunt: AUDIVIMUS, multitudinis numero, id non parum multi scriptores dictum a Propheta putant, ut significaret non a se uno id fuisse auditum, sed a pluribus. Nam ut supra dicebam, maxima prophetarum pars has Idumaeorum clades praevidit.

Quod si aliquis quaerat hic legatus a quo sit missus. Quamvis quidam vir valde mihi probatus, eximieque ipse doctus, sic arbitretur non hic dici legatum aliquem a Deo esse missum, sed ipsas potius gentes scribi ultro citroque legatis missis invicem conspirasse in Idumaeorum perniciem; tamen pro certo habeo legatum aliquem a Deo missum esse Abdias dicere: non enim is dicit gentes legatos misisse inter se, sed ad gentes potius legatum fuisse missum scribit, missum vero a quo nisi a Deo debeat intelligi?

(1) Esai. xxviii. (2) Esai. LIII.

At quisnam iste quaeso legatus sit, qui a Deo, ut opinamur, dicitur missus? nam de eo non eodem modo omnes scribunt. Lyranus legatum dici putat motionem ipsam et impulsum Dei, quo gentes interius incitabantur ad bellum. Dionysius angelum aliquem sive bonum sive malum ejus rei efficiendae causa a Deo missum scribit: nam eorum ministeriis uti Deus solet ad ejusmodi res perficiendas, sicut scriptum est (1): Et immissiones per angelos malos. Porro Hieronymus, Glossa, Beda, Rupertus in hujus legati nomine Christum intelligunt. Nam, et is angelus, id est, nuntius ab Esaia appellatur (2): et desideratus cunctis gentibus dicitur apud Aggaeum (3), ut ob id ad gentes missus merito dici possit. Quod si damus Abdiam haec scribere contra figurate Idumaeos, recte profecto conveniat, ut legatus, qui missus dicitur ad gentes in eos excitaandas, sit Christus. Nam is eo in mundum venit, bellum ut diabolo et ejus membris inferret, et, quomodo de ipso dicitur in Epistola Joannis (4), ut dissolveret diaboli opera: idemque et per se ipse, et per Apostolos suos omnes cohortatus est gentes, ut quod Idumaeum in se esset extinguerent, id est, ut impietatem deponerent, bellumque inferrent superstitioni, idolatriac: denique pravis cupiditatibus universis, quibus figuratus Edom continetur, ex quo et de se ipse apud Lucam in duodecimo dicit (5): Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut ardeat; et iterum apud Matthaeum in capite decimo (6): Non veni pacem mittere in terram, sed gladium, etc.

Porro quod sequitur: SURGITE ET CONSURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. Id accipi potest dupliciter, uno modo, quasi in eo sit et legati adhortatio, et gentium responsio, quo profitentur Dei jussis se parere velle, ut et legatus ad bellum excitet gentes, et excitatae gentes belli studiis ac-

(1) Psalm. LXXVII. (2) Esai. IX. (3) Agghei. II. (4) I Joa. c. III.
(5) Lucae. XIII. (6) Matt. X.

censae sese mutuo cohortentur ad praelium: adhortatio quidem legati in illo, SURGITE; responsio gentium vocem et imperium legati sequentium in illo: SURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. Altero modo, quasi ex persona gentium, qui se mutuo ad bellum cohortantur, utrumque dicatur, SURGITE, scilicet, ET CONSURGAMUS ADVERSUS EUM. Sed prior ratio mihi magis probatur: atque eo magis, quo video plura posse ex ea elici, quae ad exemplum vitae degendae et ad mores componendos conducant. Primo enim elicitor, omne bene operandi initium semper a Deo duci deberi. Nam prius est ut ille, eja age, surgite, dicat, quam ut velle nos surgere dicamus ipsi. Ad quod illud Jeremiae pertinet (1): Converte nos Domine, et convertemur ad te; quod et Paulus in eamdem sententiam in priori ad Corinthios scribit (2): Nemo potest dicere Dominus Jesus nisi in Spiritu Sancto. Deinde promptitudinis in obtemperando monenti, aut vocanti Deo, exemplum mirum in eo extat.

Nam ut legatus, SURGITE, intonuit, gentes illas ad navandam strenuam in bello operam vocans, e vestigio illae nihil cunctatae respondent, SURGAMUS ADVERSUS EUM IN PRAELIUM. Cujus etiam promptitudinis et illud est, quod apud Esaiam scribitur (3): «Dominus Deus aperuit mihi aurem, ego autem non contradico, retrorsum non abi». Illudque Jeremiae in XXXI (4): «Postquam convertisti me, egi poenitentiam; et postquam ostendisti mihi, percussi fœnum meum». Sed et illa animalia, quorum Ezechiel (5) vates in I meminit, in hac ipsa alacritate et obediendi promptitudine excellunt, quocumque enim illa ferebat spiritus, eo gressum ipsa dirigebant suum, neque retro reversa unquam dicuntur esse cum ambularent, id est, cum incitarentur ad progrediendum, nunquam retro retulisse pedem, ut uxor Loth retulit, quae quia, ducem sequuta angelum,

(1) Jerem. XXXI. (2) I ad Cor. XII. (3) Esai. L.
(4) Jere. XXXI. (5) Eze. I.

respexit retro, in statuam salis ad exemplum sempiternae poenae esse conversa dicitur (1). Quare satius sit aliorum exemplum sequi, et Davidem dicentem audire (2): «Hodie si vocem ejus audieritis, nolite obdurare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem temptationis in deserto, ubi tentaverunt me patres vestri, probaverunt et viderunt opera mea». Nam certe quod ad Hebraeos Paulus ex re rustica similitudinem ducens scribit (3), ad hanc ipsam duritiam animi vocantem Deum sequi nolentis coarctandam spectat: estque id sane metuendum: nam inquit: «Terra enim saepe venientem super se bibens imbrem, et generans herbam opportunam illis, quibus colitur, benedictionem accipit a Deo, proferens autem spinas, et tribulos reproba est, et maledicto proxima, cuius consummatio in combustionem». Postremo hic videre licet, quomodo Deo nullo modo obsisti possit quandocumque indignationis suaeadversus aliquam magnitudinem expromere statuit, quomodoque omnia praesto sint, et tanquam ad manum irato illi parata. Nam quamvis iram suam Deus multum cohibeat: quamvisque de improbis poenas meritas sero repeatat; tamen ubi semel eas statuit repetere, et executioni mandare vult, quamvis sero, sententiam a se latam, ea vi eam mandat, nihil ut eo fieri possit celerius. Etenim ut in hoc loco conspicitur ad unam illam vocem, SURGITE, omnes statim commotae gentes, magna consensione animorum adversus Edom arma ceperunt. Cui simile est et illud, quod accidit, quando terras aquae innundarunt, de quo memoratur in Genesi. Cum enim Deus ne terras aquis immergeret, etsi peccatis provocabatur hominum, eas ut immergere quamvis subito cuperet, diem ex die duxisset, tandem postquam semel id facere statuit, ut primum matutum ejus rei efficiendae tempus adesse vidit, quid ait Scriptura? (4) Quid? «Et ruptae sunt omnes fontes abyssi

(1) Gene. xix. (2) Psal. xciv. (3) Ad Hebr. vi (4) Gene. vii.

magnae, et cataractae coeli apertae sunt: et facta est pluvia super terram quadraginta diebus et quadraginta noctibus»; hoc est, ut interpretor, nusquam cessavit, nullam moram interposuit, nihilque eorum, quae ad homines, quamvis cito delendos necessaria erant, omisit. Sed nusquam, ut puto, haec vis irae Dei temporis momento cuncta vastantis melius describitur, quam in illo Esaiae (1), ubi ad excindendos Judaeos, vel Romanorum militum, vel Chaldaeorum copias Deus vocat, sic enim scribit: Et levabit signum in nationibus procul; id est, vexillum levabit quomodo duces, quando delectus habent, levare solent. At illi viso vexillo fortasse haerebunt dubii. Quin, inquit, sibillabit ad eum de finibus terrae», hoc est, vexillo in altum sublato, tanquam praeconis voce coget ad militiam quos voluerit, sibillo vocabit, et docebit adversus quos arma capturi sint. At tot gentes, tot praecipue terrarum spatiis divisae sibillo commoveri qui poterunt? usque eo sane, nullam ut sibi moram interponendam putent. «Ecce festinus, inquit, velociter veniet». Sed venientes conficiet itineris longitudo ipsa? nihil sane minus. Non est, inquit, deficiens neque laborans in eis, sed ut omnes valeant, tamen non statim ut aderunt praelium committet, curabunt corpora longissimi itineris labore fessa: induiae intercedent aliquae. Quin. «Non dormitabit, inquit, neque dormiet, neque solvetur cingulum renum ejus; neque rumpetur corrigia calceamenti illius». Quasi dicat, ne illud quidem tempus, aut a certamine immune, aut a periculo vacuum futurum erit, quod in exuenda veste consumitur. At deerunt illis arma? imo suppetent, et ad dimicandi usum non solum apta, sed parata jam atque prompta. «Sagittae, inquit, ejus acutae, et omnes arcus ejus extenti». At si minus milites, equi tamen conficiuntur itinere? At, inquit: «Ungula equorum ejus ut silex, et rotae ejus quasi impetus tempestatis». At,

(1) Esai. v.

ut robore virium et industria animi praestent, tamen animo leni erunt, et ad ignoscendum parato? At, inquit: «Rugitus ejus ut leonis, rugiet ut catuli leonum, frendet, et tenebit praedam, et amplexabitur, et non erit qui eruat.» Quo quid quaeo ad irae Dei ad ulciscendum promptae summam significandam vim dici potuit aut uberior, aut melius? Recte itaque in Ecclesiastico scribitur (1): «Ne dixeris miseratio Domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur, misericordia enim et ira ab illo cito proximant, et in peccatores respicit ira illius»; valde enim horrendum est, ut Paulus scribit (2) in manus Dei viventis incidere.

**4.—Auditum audivimus a Domino, et legatum ad gentes misit.
Surgite, surgamus adversus eum in praelium.**

Deus puniturus Edom, mirum est quot et quanta molitur prius, ut appareat ipsum non sua sponte, sed coactum quodammodo ad puniendum accedere: primo enim vocasse legatum dicitur: deinde mandata eidem dedisse, quae perferret ad gentes: ad haec exposuisse ea ipsis legatum: postremo commotas gentes jussis divinis parere se velle dixisse. Nec tamen inter haec ulla illatae poenae fit mentio. Nam certe, quod quotidie experimur, longaminis est Dominus, et multum misericors. Et sicut quando semel excedavit, atque ejus ira effebuit, omnia momento temporis miscet; sic, quoniam natura sua infinite bonus est, cohabet quoad fieri potest, atque coercet iram suam, seque ipse continet usque eo, ut connovere saepe ad peccata nostra, et remisse, atque lente agere videatur. Itaque omnes nobis ignoscendi occasiones arripit, omniaque agit, quibus inteligit homines in viam posse revocari, minatur, rogat: promissis sollicitat: adversis premit: poenae sumendae tempora differt: magna ad resipiscendum temporis spatia concedit: denique nihil praetermittit eorum, quae sui erga nos

(1) Eccles. v. (2) Ad Heb. cap. x, v. 31.

animi lenitatem ostendunt. Nam est consentaneum naturae ipsius, non solum ut benefaciat universis, sed etiam ut offensus atque laesus, facile iis, qui se laeserunt, placetur. Nec, enim, aliter rerum stare posset universitas; quia si iracundus, et facile irritabilis esset Deus, id est, si esset ad irascendum, et supplicium sumendum promptus, brevi deleret universa. Itaque merito appellatur misericors, et miserator, et praestabilis super malitia; et misericordiae suae, atque longanimitatis beneficia usque ad mille generationes pertinere faciens, poenam autem non solum tarde repetens, sed et intra angustos cancellos, intraque parva spatia concludens. Qua de re tecte ille quidem, sed pereleganter David scripsit in quodam psalmo sic dicens (1): «Quoniam ira in indignatione ejus, et vita in voluntate ejus.» Ira, inquit, id est, poena est illi in indignatione, hoc est, ingrata illi est atque molesta, quod invitus quodammodo, et ipsa prope necessitate constrictus eam inferat: at vita, id est, felicitas atque salus nostra in voluntate ejus, id est gratae illi sunt atque charae. Quod ut magis explanaret, adjecit (2): «Ad vesperum demorabitur fletus, et ad matutinum laetitia.» Res enim adversas, quae cum adveniunt, moerorem et luctum afferunt, demoratur ad vesperum, utpote qui rejiciat eas in maxime sera tempora; at laetitiam, id est, laeta atque secunda, quae, quos invisunt, laetos atque hilares reddunt, ad matutinum, summo scilicet mane, summoque curat studio. Et certe hujus suae longanimitatis atque patientiae magnum dedit Deus documentum illo tempore, quando terras aquae inundarunt. Universo enim hominum genere vitiis contaminato, atque perditio, non solum sententiam ferre distulit per multa saecula, sed cum eam jam tulisset ac promulgasset, exequutus non est antequam iterum atque saepius homines admoneret, si quomodo impendentis exitii metu illos revocare ad sanitatem posset. Ita-

(1) Psal. xxix. (2) Ibidem.

que centum annis, antequam terras aquis obrueret, ut in oculis omnium arca exaedificaretur praecepit, quae, ut praecclare dicit Chrysostomus, homines quotidie admonebat ejus exitii, quod imminebat. Quid illa quae, eversurus Sodomam, Deus fecisse legitur? nonne et ipsa expressa continent documenta hujus patientiae atque longanimitatis divinae, quam dico? Se velle explorare dixit, quae clamor quidam varius ad suas aures pertulerat: exploraturus descendit: cum Abrahomo postea congressus rem omnem cum illo communicavit: rogatus ab ipso eadem de re semel, iterum, tertio, atque saepius, ad rogatum semper respondit: seque detineri ab ipso aequo animo passus est, aperte ut moram animadversionis quaerere videretur. Nam haec quidem certe non ejus erant, qui arderet studio vindictae, sed qui cunctaretur potius, ac nolens quodammodo duceretur; itaque tergiversari cuperet quoad posset, et in aliud eam tempus differre. Sed jam eo revertamur unde digressi sumus. Sequitur:

5.—Ecce parvulum dedi te, contemptibilis tu es valde, superbia cordis tui extulit te habitantem in scissuris petrarum.

Postquam ea exposuit, quae Deum vidit facere atque dicere, jam ad Edom convertens orationem suam, ipsum et objurgat, et denuntiatione malorum, quae illi eventura erant, perterrefacit. PARVULUM, inquit, DEDI TE IN GENTIBUS. Quod quidam sic exponunt: parvulum dedi te, id est, dabo te parvulum, et contemptibilem, id est, dejiciam te ab eo honoris gradu in quo es, et ad statum infimum atque miserum redigam, tum propter alia tua sclera, tum praeципue propter cordis tui superbiam, qua elatus es non solum supra conditionem tuam, sed omnino supra id, quod homini fas erat. Itaque, dedi, pro dabo, accipiunt, praeteritum tempus pro futuro tempore, more sacris vatibus familiari propter summam certitudinem earum rerum, quas futuras

praedicunt. Alii, inter quos est Divus Hieronymus, et quorum mihi magis probatur sententia, id dictum esse volunt, non tam ad significandum futurum, ut Idumaei propter elationem animi dejiciendi essent ab eo dignitatis gradu, in quo erant, quam ad declarandam et magis amplificandam eorum hominum insolentiam, qui cum exigui numero essent, nec ulla re praecipue atque arte praestarent, hoc est, cum superbieri causam haberent nullam, haberent autem plurimas et justissimas causas humiliter de se atque modeste sentiendi, tamen superbirent usque eo, se ut a nullo superari posse putarent. Quae res in Edom proprie dictum, id est, in Idumaeos veros atque germanos optime quadrat. Nam ii, ut docet Hieronymus, ad alias vicinas ipsis gentes collati, inferiores illis erant, et numero hominum, et regionis, quam incolebant, magnitudine, et urbium frequentia. Nam tota illorum regio montibus Seir continebatur, id est, finibus perangustis (1), sicut scriptum est: «Transibitis per terminos fratrum vestrorum qui habitant in Seir et timebunt vos: videte ergo diligenter, ne moveamini contra eos, nec enim dabo vobis de terra eorum quantum potest unius pedis calcare vestigium, quia in possessionem Esau dedi montes Seir». Itaque perangustae regionis loca incolebant, eratque ipsorum proportione suae regionis non nimis numerosus populus, maxime ad alias finitimas ipsis gentes comparatus, ex quo fiebat, ut a caeteris contemneretur, et ob id cunctorum praedae et direptioni pateret: itaque non a Chaldaeis solum, sed et ante Chaldaeorum adventum a Davide, reliquisque Judaeorum regibus, et post deletos Chaldaeos a Machabaeis saepe victi sunt, et in servitutem redacti, ut supra docuimus, vere ut de eo dicatur populo, quod his scribit Abdias: ECCE PARVULUS ES, ET CONTEMPTIBILIS TU ES VALDE. Idque eo magis quod ante hanc vaticinationem, et omnino ante tempora Abdiae,

(1) Deut. ii.